

Samlede referater arbeidsverksted 2 – 12.01.21

Gruppe 1

Gruppeleder: ordfører Monica Myrvold Berg

Sekretær: Ine Helen Haugan

Gruppearbeid 1 Visjon, mål og delmål

Synspunkter / innspill knyttet til:

Visjon:

Hovedmål:

Delmål:

- Fint med høyt ambisjonsnivå.
- Viktig at vi vet hva begrepene betyr og at dette tydeliggjøres.
- Hva innebærer det å være et ledende regionsenter?
- Få mål som er tydelig og spisset.
- Å bli landets grønneste kommune er sektorovergripende.
- Viktig å fylle målene med innhold.
- Ikke for store mål, men lov å ha framtidsdrømmer
- «Landets grønneste by» bør byttes ut med «landets grønneste kommune»

Gruppearbeid 2 Arealstrategi

Hovedtema:

- a) Bolig og boligbygging
- b) Næringsutvikling og næringsarealer
- c) Grøntarealer og natur
- d) Utvikling av bysentrum, tettsteder og kommunedeler
- e) Samferdsel og samordnet areal- og transportplanlegging

Spørsmål

1. **Vurder forslagene til hovedtema. Hvilke hovedtemaer mener gruppen arealstrategien bør omfatte?**

Øystein Lauritzen: Hvis man må prioritere så er a, b og e de viktigste.

Anders Wengen: Ikke for mange hovedtemaer – greit og dekkende med disse 5.
Catarina Chruchow: Punkt e er det viktigste og burde settes først.

Er det andre temaer som bør med?

2. Gi innspill til viktige/aktuelle prinsipper innenfor hvert av de valgte hovedtemaene

a) Bolig og boligbygging

Øystein Lauritzen: Ikke legge inn for store begrensninger. Må ha en viss fleksibilitet. Markedet bestemmer.

b) Næringsutvikling og næringsarealer

Ordfører Monica: Stimulere til et variert næringsliv i regionen hvor man ser på hverandres styrker som helhet i regionen.

Anders Wengen: Hvilke behov har man på de ulike stedene i kommunen. Ta utgangspunkt i et stedsfortrinn.

Øystein Lauritzen: Ivareta arealer som er egnet for næring.

c) Grøntarealer og natur

Kjell Arne Hermansen: Dette punktet må spisses

Cathrin Janøy: Tilføre natur og grønne kvaliteter til by- og sentrumsområder

d) Utvikling av bysentrum, tettsteder og kommunedeler

Ordfører Monica: Sikre utvikling av knutepunktene i kommunedelene.

Sølvi B. Bestvold: Arealbruk og tilrettelegging for arenaer til idrett, kultur , aktivitet og deltakelse.

e) Samferdsel og samordnet areal- og transportplanlegging

Gruppe 2

Gruppeleder: Mads Hilden

Sekretær: Anette Korneliussen

Gruppearbeid 1 Visjon, mål og delmål

Synspunkter / innspill knyttet til:

Visjon:

- Nytenkende, litt abstrakt, vi ønsker å gjøre det mer konkret.
- Bytte ut nytenkende med nyskapende.

Hovedmål:

- Ambisiøst å være Norges grønneste kommune. Hvem opplever Drammen som en Ja-kommune? Hvem er «andre»?
- Drammen skal være det foretrukne regionalsenter nasjonalt. Skal vi begrense oss til å færre barn i lavinntektsfamilier?
- Drammen er og skal være ledende på høy sysselsetning.
- Det grønneste blir veldig ambisiøst og legger mye føringer. Savner mer formuleringer vedrørende kultur og idrett.
- Er ikke enig i at man ikke skal være ambisiøs, å være den grønneste kommune bør være et mål. Vi må tenke langsiktig.
- Det må være en viss realisme, dokumentet får et useriøst preg. Vi må ta ned for høytsvevende og urealistiske formuleringer.
- Grønneste kommune må ikke fremstå som det eneste toneangivende, da må vi få frem andre punkter også.
- Det foretrukne regionsenteret nasjonalt, må presiseres. Den grønneste kommune må være mer presis. Må være mer presist for å gi mening og for å bli tatt seriøst. Må ha mer fokus på idrettsfronten. Idrett og folkehelse, nærhet til naturen.
- Fattigdomsbekjempelse må ha mer fokus og komme tydeligere frem.
- Ingen lavinntektsfamilier! Drammen skal være et mangfoldig
- Drammen skal være best på sysselsetting og inkludering.

Delmål:

Gruppearbeid 2 Arealstrategi

Hovedtema:

- a) Bolig og boligbygging
- b) Næringsutvikling og næringsarealer
- c) Grøntarealer og natur
- d) Utvikling av bysentrum, tettsteder og kommunedeler
- e) Samferdsel og samordnet areal- og transportplanlegging

Spørsmål

1. Vurder forslagene til hovedtema. Hvilke hovedtemaer mener gruppen arealstrategien bør omfatte?

- Prinsippene er rundt formulert. Viktig fremover en god utvikling i områdene rundt sentrum, de ulike kommunedelene. For å tiltrekke oss barnefamilier og unge må vi ha noe annet enn leiligheter, må sikre plass til bil. Sikre god utvikling i kommunedelene.

- Grøntarealer og natur, at man har tilgang på friluftsområder og natur. Kan ikke bli Norges grønneste by uten utvikling av samferdsel. Legge tjenester til nært der folk bor, også utenfor sentrum. Utvikling av tjenester må belyses der hvor folk bor og der nye boliger planlegges.
- Det grønneste kan ikke overskygge alt vi skal gjøre. Vil tone det ned til at vi skal være en grønn kommune. Savner noe av det som knytter seg til et godt sted å leve. Møteplasser og aktivitet. Vi må ikke bare være skapende, men nyskapende.
- Alle ti kommunedelene må komme tydeligere frem, med sitt potensiale, nærmiljø og lokalsamfunn.
- Boligutvikling. Hvordan skal denne prosessen legges opp videre, hvor konkrete skal vi være?
- Vi skal skape noe nytt. Vedr. boligbygging
- Visjonen av delmål har tydelige formuleringer. Hva skal vi bruke arealene til? Får ikke helt grep på innholdet. Imøteser en fortsatt mulighet for å foredle og utfordre oss selv på hvordan vi vil at dette skal se ut.
- Vi må tenke arealplan og hvordan vi skal disponere arealene i forhold til både grøntareal og transport. Det blir viktig å presisere definisjonen av å være «den grønneste».
- Det er mange varianter av betraktninger rundt «Norges grønneste kommune» og bekymringer - vi må definere hva vi legger i grønneste. Er det laveste klimautslipp? Er det størst naturmangfold? Færrest dispensasjoner /nedbygging i strandsonen? Minst nedbygging av natur på matjord og skog? Det er ikke sikkert intensjonen var alt dette. Denne definisjonen må gjøres, før man kan definere videre konsekvenser ned i arealplan. Hvis det innebærer Norges laveste klimautslipp så er vi helt nødt til å gjøre store grep i samferdselsplanlegging og bosetting - hvis ikke så har vi mer fleksibilitet. Skal vi være kommunen med minst naturtap, så innebærer det en sterk begrensning på regulering til nye boliger og næringsliv.
Det bør tas med som et innspill at man bør tenke seg godt om før man bestemmer dette, og spørre seg om det er nødvendig å være «grønneste», altså nummer 1 på feltet, eller om det holder å være feks en kommune som går i front for å redusere klimautslipp, stanse og reversere naturtap, fremmer dyrking av økologisk lokal mat, skal ha renere luft, osv.

Er det andre temaer som bør med?

- Savner punkt som knytter seg til «et godt sted å leve»

2. Gi innspill til viktige/aktuelle prinsipper innenfor hvert av de valgte hovedtemaene

a) Bolig og boligbygging

- Vi må ikke kun bygge høyt og tett i sentrum og nær kollektivknutepunkt. Det skal legges til rette for en utvikling for boligbygging i områdene utenfor sentrum, i alle kommunedelene. Ikke bare leiligheter og blokker, men også rekkehus og hus.
- Ny kommune med tre kommuner inn, vi må ikke havne i en sentralisering. Lokaldemokrati er nevnt i visjonen og man må påse at nærutvalgene blir inkludert i planleggingen. Vi må få med innspillene fra nærutvalgene.
- Vi må tilrettelegge for å utvikle småhusbebyggelse.

- Positivt om vi unngår dispensasjons-saker.
- Skal vi her fortsette å jobbe med runde formuleringer som alle kan være enige i eller skal vi over på politiske skillelinjer og ting som må stemmes over?
- Hvordan er denne prosessen tenkt lagt opp videre?
- Innbyggerinvolvering, arealstrategien.
- Imøteser en fortsatt mulighet for å foredle og utfordre oss selv på hvordan vi vil at dette skal se ut.

b) Næringsutvikling og næringsarealer

- Bør legges til lokal attraktivitetsutvikling, opplevelser, turisme.
- 4b, endre nederste punkt til
«...ved å vektlegge sammenhengen mellom næring, det enkelte steds kvaliteter, og potensiale for lokal attraktivitetsutvikling.»

c) Grøntarealer og natur

d) Utvikling av bysentrum, tettsteder og kommunedeler

- Basert på det enkeltes steds kvaliteter og behov for bosetting, tjenester og tilbud.
- Endre 4d til:
«... basert på det enkelte steds kvaliteter og det enkelte steds behov for å kunne ivareta variert/bærekraftig bosetning.»

Næringsliv må løfts og gis høyeste prioritet.

e) Samferdsel og samordnet areal- og transportplanlegging

- Det må legges til rette for bilhold i infrastrukturen.

Vi utforsker aktivt vannbasert transport og kollektivtransport.

Gruppe 3

Gruppeleder: Fredrik Håning

Sekretær: Kjell Ove Johansen

Gruppearbeid 1 Visjon, mål og delmål

Visjon/generelle synspunkter:

Står ikke nok fremhevet om arbeidsplasser og næringsutvikling i visjonen.

Dette perspektivet må løftes – er viktig for omdømmet til Drammen.

Næringsliv må løfts og gis høyeste prioritet.

Viktig å bli et næringsentrum! Må skapes nye jobber!

Hva vil det innebære å bli Norges grønneste by?!

Lett å være enig – mye snikk, snakk.

Må være slik når det skal skapes tverrpolitisk enighet

Hva med målenes målbarhet? Må vi ikke kunne sjekke ut om målene blir realisert?

Hovedmål/delmål:

Enighet om at idrett og kultur mangler under politikkområdet «attraktive byer og tettsteder».

Gruppearbeid 2 Arealstrategi

Hovedtema:

- a) Bolig og boligbygging
- b) Næringsutvikling og næringsarealer
- c) Grøntarealer og natur
- d) Utvikling av bysentrum, tettsteder og kommunedeler
- e) Samferdsel og samordnet areal- og transportplanlegging

1. Vurder forslagene til hovedtema. Hvilke hovedtemaer mener gruppen arealstrategien bør omfatte?

Må ikke låse oss 100 % før behandlingen av arealdelen.

Viktig å unngå «å bli fanget» - at det skapes begrensninger.

Moss og Bærum har relativt åpne tilnærminger – anbefales.

Flere mener vår tilnærming ligner, og er bra!

Er det andre temaer som bør med?

Følgende må med, enten som tema eller prinsipper;

- Kultur- og idrettsarenaer.
- Kulturminner. Bør bli en kulturminneby. Da er hensynssoner viktig!

2. Gi innspill til viktige/aktuelle prinsipper innenfor hvert av de valgte hovedtemaene

Kun bolig og boligbygging, tema a, ble drøftet

- Viktig å utnytte de områdene man har.
- Tvilende til økt fortetting.
- Unngå fradeling av eplehagene – viktig for å bevare og styrke den grønne profilen

Gruppe 4

Gruppeleder: Kristin Surlien

Sekretær: Einar Jørstad

Gruppearbeid 1 Visjon, mål og delmål

Synspunkter / innspill knyttet til:

Visjonen og det overordna målet, bør si noe mer konkret om forholdet til FNs bærekraftsmål og prisavtalen. Sånn at det blir litt mer tydelig enn det ser ut i dag.

Flere som er enige i at dette med koblingen til FNs bærekraftsmål, kunne vært tydeligere.

Det med «bra kommune for alle livets faser», syns det burdet være nevnt noe for studenter, elver og barn og unge. Så dette bør spesifiseres. Ellers ganske fornøyd med det som står her

Jeg syns det er et veldig bra dokument, og syns det er bra at det er brukt et språk som alle kan forstå. Jeg syns det favner mye, og er ett vettugt dokument.

Enig i det, dette er et styrende dokument med de store overskriftene. Jeg tror det kan være litt lite lurt å gå inn å spesifisere ting i dette dokumentet. Spesifiseringene kommer inn når vi skal jobbe med hvordan vi skal nå disse. Har vært jobbet godt med dette, overskriftene og målene er romslige, samtidig så er de ikke for romslige. Er spesielt fornøyd med alt det som trekkes fram fra dokumentene som ligger i bønn, f.eks fra den politiske plattformen.

Jeg syns det er et bra dokument, og har ikke noen innspill til endringer på dette nå.

Jeg syns det er bra at det er såpas enkelt at alle kan forstå det. Tenker at det med plattformen så tror jeg nesten vi må ha et eget kurs, for dette er det mange politikere som kunne trenge.

Viktig det du sier, og det er ikke så mange som har tatt det inn over seg med den politiske plattformen. Er mye bra som står der, så det grunnlaget er et kjempedokument. Det skal vi nok vokte i større grad enn det vi til nå har gjort.

Jeg er også helt enig i det. Litt oppfriskning og kursing i den hadde nok ikke vært så dumt.

Gruppearbeid 2 Arealstrategi

Hovedtema:

- a) Bolig og boligbygging
- b) Næringsutvikling og næringsarealer
- c) Grøntarealer og natur
- d) Utvikling av bysentrum, tettsteder og kommunedeler
- e) Samferdsel og samordnet areal- og transportplanlegging

Spørsmål**1. Vurder forslagene til hovedtema. Hvilke hovedtemaer mener gruppen arealstrategien bør omfatte?**

Jeg synes at alle temaene er gode, så jeg skulle gjerne sett at alle disse fem temaene er med. Jeg synes det er en god inndeling. Syns samferdsel er en del av det vi må se på og har behov for i framtida.

Jeg synes jo egentlig at A og B er såpass omfattende at det å få det rett over bordet er litt utfordrende etter en lenger arbeidsdat. Som prinsipp så bør forslaget til hovedtema kunne følges opp, og kunne kvitteres ut i årsmeldinger og budsjettforslag. Må være på linje med mål og visjoner. Helt ok med de hovedtemaene, men det må være mer enn noe som legges i en skuff. Må kunne gjengis at vi faktisk har etterlevd disse.

Jeg er enig i disse forslagene. Næringsarealene er viktig synes jeg, arbeidsplasser er viktig. Må tas høyde for idrettsanlegg i områdene der.

Jeg synes det ser veldig greit ut det som står der, og at det er omfattende nok det som står.

Slutter meg også til det som sies, sånn som det står nå så ser det bra ut. Også bare følge opp det med boligbygging, sørge for å ikke miste grep om sosial boligbygging. Sosial boligbygging utenfor sentrumsområder er viktig.

Sånn i utgangspunktet så synes jeg at man har jobbet veldig bra med dette. Er usikker på om dette er godt nok definert, burde vi hatt noen undertemaer? F.eks om at her burde man hatt boliger for noen grupper.

Jeg synes det er fine punkter og vi har fått med oss de viktige områdene som vi trenger å ha med oss for Drammen.

Er det andre temaer som bør med?

Støtter de fire hovedmålene og det femte

2. Gi innspill til viktige/aktuelle prinsipper innenfor hvert av de valgte hovedtemaene

- a) Bolig og boligbygging

Viktig å ha med det som har med sosial boligbygging, eller sosial profil på bygging av boliger.

Det ligger innebygget en motsetning mellom a og b og c. Som Elly var inne på og det å bygge i marka. Det å verne om den byggegrensa som fins mot marka. Så tror jeg det kommer til å være viktig at noen attraktive industriområder, burde kanskje forblitt industriområder. Forstår at det er mer penger i boligområder, det er noen sånne prinsipper vi bør ta med oss i den videre debatten.

Hvis Drammen skal bli så stor som vi tror vi skal bli, så kommer presset på marka til å bli større.

Enighet om at marka ikke skal bygges ut. Grensa som ligger i dag må ligge framover.

Bra å sikre variert boligbygging, det er bra, det må vi presisere mer. Leiligheter må bygges sånn at det sikres varierte leilighetsstørrelser. Sosial boligbygging er også viktig, men det treffer ikke den gruppa som jeg tenker på. Sikre på at vi har boliger tilgjengelig for unge og førstegangsetablerere, ikke prise ut en hel generasjon.

b) Næringsutvikling og næringsarealer

Sikre tilstrekkelig står det nå – intensjonen her må være at det er nok arealer til eksisterende og nye næringer. Lurer på om det kunne vært byttet ut, er for uspesifikt. Er tilstrekkelig med. At arealene ikke bare er gode nok, men store nok. At det er mengden areal som er poenget. Vi må ha nok tomter.

Hvordan skal vi vite hva som er tilstrekkelig og ikke hvis vi ikke har dialogen med næringslivet, så det er viktig

Tenkte på det med næring, forsøkte jo å regulere om til næring. Ikke bare så enkelt som å ha en kommuneplan som legger opp til det. Det er statlige myndigheter som stopper det.

Når det gjelder næring så finnes det en del arealer, som kunne ha vært attraktive for boliger, men som vi må ta vare på som næringsarealer. Ikke gjøre om til boliger.

c) Grøntarealer og natur

Burde man si noe om at man ikke bør gå for langt inn i skogen for å kunne få innbyggere. Vi har som sagt nå klatret opp til 150 i sidene i Nedre Eiker. Tenker at vi ikke behøver å ha den samme høydegreia hele veien, men at man prøver å bygge igjen der man har muligheten.

Det med grønntarealer må også være viktig, så dette temaet og området må vi favne i større forstand. F.eks være eks antall kvadratmeter grønntarealer tilgjengelig.

Vi har jo en markagrense hvor man ikke skal bygge nye boliger på Krokstadsia. Syns også at dersom man begynner etter hvert. Har jo ikke noen mangel på arealer etter hvert. Må åpne opp for nye arealer etter hvert sånn at man kan få etablert ny næring og etablert seg som førstegangsetablerere.

d) Utvikling av bysentrum, tettsteder og kommunedeler

Redd for at vi skal få samme tendens som man har hatt i en del byer, at det kun blir for de innbyggeren som har råd til dyre leiligheter. Må være plass til alle innbyggere også i byområdene.

e) Samferdsel og samordnet areal- og transportplanlegging

Må ta et grep om det med samferdsel. Si hva vi syns er innafør, sånn at vi ikke blir slukt av systemene. Samferdsel totalt sett, må vi ta mye mer eierskap til. Fortelle hvor vår grense går hen i forhold til samferdsel. Være mer i allianse med innbyggerne og hvordan de ser sin framtid.

Gruppe 5

Gruppeleder: Simon S Nordanger

Sekretær: Truls Hvitstein

Gruppearbeid 1 Visjon, mål og delmål

Synspunkter / innspill knyttet til: visjon / hovedmål / delmål:

Dette er et bra forslag som er et bra grunnlag for det som skal jobbes videre med

Synes visjonen er god. Foreslått visjon og mål er spennende. Mange spenstige mål.

Enkelte ønsket en mer jordnær visjon med mål en kunne dokumentere måloppnåelse på. Spent på realismen.

Liker fokus på tidlig innsats. Det ble pekt på at kommunen har en lang vei å gå når det gjelder tidlig innsats. Savner mer konkrete tiltak.

Flere pekte på motsetningene mellom f.eks. det å bli den grønneste kommunen vs vekst. Mange selvmotsigelser. utfordringer ifht dyrket mark vs Grønneste kommune. Ja takk –begge deler. Litt Ole Brum når målene settes opp mot hverandre

Mange fine ord. Gode mål men gjennomføringen kan bli vanskelig.

Regionsentrum er ikke et mål – det er vi i kraft av vår størrelse. Bør ha ambisjoner om å fortsette å vokse. Vi er nødt til å beholde de grønne kvalitetene hvis vi skal lykkes.

Lett å si seg enige i målene. Etterlyser konkretisering av vekstambisjonene.

Å vokse for enhver pris skal vi være forsiktig med. Må se helheten. Hva slags næringsliv og hva slags boliger skal vi bygge ifht vekst

Solid arbeid

Gleder seg til å diskutere strategiene.

Noen av delmålene kunne vært konkretisert mer.

Når vi setter delmål må dette følges opp i budsjettet.

Fullt mulig med vekst og samtidig oppnå målene. Flott med hårete mål. Dokumentet bør språkvaskes.

Målene reflekterer godt arbeidsverksted 1.

Gruppearbeid 2 Arealstrategi

Hovedtema:

- a) Bolig og boligbygging
- b) Næringsutvikling og næringsarealer
- c) Grøntarealer og natur
- d) Utvikling av bysentrum, tettsteder og kommunedeler
- e) Samferdsel og samordnet areal- og transportplanlegging

Spørsmål

1. Vurder forslagene til hovedtema. Hvilke hovedtemaer mener gruppen arealstrategien bør omfatte?

Logiske hovedtema. Veldig bra at pkt e) er med. Mye innenfor dette tema er grunnleggende for de andre temaene.

Den store fallgruven er å være for generell. Kan medføre vanskelig å styre f. eks ifht skoler og boligbygging.

Pkt D er et kjempestort tema. Hva skjer med Drammen sentrum ifht handel og aktiviteter. Redd for å utvikle andre deler av kommunen på bekostning sentrum. Må se helheten. Mjøndalen og Svelvik er sentrumsfunksjoner i seg selv. Det var uenighet i gruppen når det kom til utvikling av kommunedelene.

Skal vi være et regionsenter må sentrum satses på. Tetthet. Fokus på bysentrum.

Er det andre temaer som bør med?

Kollektivsatsing

2. Gi innspill til viktige/aktuelle prinsipper innenfor hvert av de valgte hovedtemaene

a) Bolig og boligbygging

Fortetting vs arealer i distriktene (spredt boligutbygging).

b) Næringsutvikling og næringsarealer

Drammen har ikke plass til plasskrevende næring. Må spille på våre nabokommuner (fengsel/Asko). Kan ikke bygge over alt. Må ha en stram plan.

c) Grøntarealer og natur

Vern av landbruksarealer og friluftarealer

d) Utvikling av bysentrum, tettsteder og kommunedeler

Dette punktet var det mest diskusjon om i gruppen. Skal kommunen være flerkjernet eller ikke.

Det må satses på bysentrum for å bli et regionsenter.

Ha med seg nærutvalgene i utviklingen av tettstedene og kommunedelene (her var det ulike meninger)

En kommune – ikke tre

Visjonen peker på nær og inkluderende.

Må ta noen valg

e) Samferdsel og samordnet areal- og transportplanlegging